

Социјализација деце методом комбиновања одељења у петом и седмом разреду

Бити део одељења или групе обезбеђује задовољавање потребе за припадањем. Дете припада породици, а затим групи вршњака из школе, најчешће из истог одељења. На основу припадности овим групама развија свој идентитет и временом се идентификује са групом. Развој тече и захтева одвајање, сепарацију од родитеља, породице, група којима припадамо. Сепарација је болан процес, али је развојно нужан. Комбиновање одељења може подсећати у психолошком смислу на сепарацију од једне групе у којој је појединац имао своје место. Оно што је такође важно јесте да тоталне сепарације нема, односно да је то процес трансформације, јер ми и даље остајемо на неки начин у контакту са онима са којима смо били. У овом случају, не остајемо у истом одељењу, али остајемо у истој школи.

Комбиновање одељења може бити стресор за ученике, чије ефекте можемо посматрати као еустрес, односно позитиван стрес. Свака криза има позитиван потенцијал за развој, односно може се посматрати и као шанса или изазов за развој. Фрустрација, односно постављање захтева за прилагођавањем новим околностима, вуче развој напред у зону наредног развоја. Комбиновање одељења је прилика за излажење из зоне комфора што је предуслов развоја (социјалног, интелектуалног, емоционалног).

Ученик у оквиру одељења углавном има неко своје место које често постане етикета, нпр. неко је добар/лош ђак, жртва/насилник и сл. Комбиновањем одељења сваки ученик добија шансу за промену улоге и за добијање новог места у групи, односно шансу за промену ове етикете.

Комбиновањем се постиже и разбијање етикете одељења која се преноси на појединца (нпр. они су немогући, паметни и сл.)

Такође, комбиновање одељења је прилика за разбијање клика унутар одељења. У сваком одељењу временом се оформе мале групе, дијаде, тријаде које имају своја правила по којима функционишу. Некада у таквим групама, кликама, не буду задовољни сви појединци. Излажењем из њих, свако добија шансу у новом одељењу.

Ученик добија и шансу да испроба своје компетенције, способности, вештине и знања у новом окружењу. То је прилика за стицање увида о себи и за упознавање себе: какав/а сам ја без подршке групе, одељења. Ово је прилика и за ново учење у контексту о себи, другима и међусобним односима. Ученик добија прилику за децентрацију од сопствене позиције (и у оном одељењу постоји неко ко је бољи или лошији од мене, или као ја) што је такође корак ка зрелости. На овај начин ученик јача личне капацитете. Такође,

успоставља један нови идентитет, шири своју персону и мења слику о себи одговарајући на питање “Ко сам ја?” (тамо сам био/ла једно, сад сам друго).

Комбиновањем одељења ученици разбијају своје стереотипе и предрасуде о другима. Често се у школи између одељења створи такмичарска клима, и онда се други посматрају као „они други тамо“. Стереотипи нам иначе помажу да упростимо слику света како бисмо лакше функционисали. Ипак, потребно је редефинисати своје стереотипе, а нарочито предрасуде о другима. Када се у новом одељењу сретну са ученицима из других одељења, добијају прилику за то, да се размене са њима и да кроз лично искуство редефинишу своје представе које су имали.

Комбиновањем одељења ученици имају прилику да стекну увид и о припадности широј заједници. Школа је једна заједница, систем, а одељења су подсистеми и могу бити затворени у себе и функционисати изоловано. Ученици добијају прилику да изађу из тог уског оквира и угледају шири систем ком припадају. Значајно је отићи у другу средину.

Ученици у новим одељењима имају шансу за размену са ширим кругом вршњака. Шире своју социјалну мрежу. Долазећи у контакт са другима развијају и нова интересовања као и идеје за хоби или чак и професионалну оријентацију. Такође, ученици се генерацијски друже, у сваком одељењу имају неког свог. На тај начин смањује се и ривалитет међу одељењима.

Развија се и спремност за новине и промене, јер живот је стално у промени. Развија се и толеранција на неизвесност и на различитост. Већ завршетком основне школе биће у ситуацији адаптације на нови круг вршњака и на нови систем у средњој школи. Када већ једном прођу кроз искуство прилагођавања новом одељењу у основној школи, то им може бити подршка за свако наредно прилагођавање (имају лично искуство да кад су могли то онда, моћи ће и ово сада).

30.8.2017.год. у Жежевици

Слађана Луковић
МА Психолог